

Viral Hepatitlerde Akılcı İlaç Kullanımı

Dr. Petek ŞARLAK KONYA

**Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Enfeksiyon Hastalıkları Ve Klinik Mikrobiyoloji**

Akılcı ilaç kullanımı (AİK)

- ❖ AİK terimi ilk olarak 1985 yılında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından kullanılmış olup; hastaların bireysel özelliklerine göre, uygun ilaca, uygun süre-doz-yol ve en düşük maliyetle ulaşabilmeleri olarak tanımlanmıştır.
- ❖ Bu kriterlerden bir veya daha fazlasının sağlanamaması durumu ise akılcı olmayan ilaç kullanımı (AOİK) olarak tanımlanır.

- Ülkemizde, 19 Mart 2012 tarihinde **İlaç Tedarik Yönetimi ve Tanıtım Dairesi** kurulmuştur.
- 2018-2022 yılları arasında uygulanmak üzere «AİK ulusal eylem planı» başlatılmıştır.

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

İLACIM NE EKŞİK NE FAZLA!

Cilt: 5 Sayı: 4
Nisan 2018

Türkiye Akılcı İlaç Kullanımı Bülteni

Akılcı İlaç Kullanımı Dairesi

Türkiye Akılcı İlaç Kullanımı Bülteni, doktorlara ve diğer sağlık hizmet sunucularına ilaçlar ve tedavi stratejileri hakkında kapsamlı, karşılaştırmalı, güncel, güvenilir ve tarafsız bilgi sağlayarak ülkemizde ilaçların akılcı kullanımının yaygınlaştırılmasına katkı sunmayı amaçlamaktadır.

www.akciilac.gov.tr

AİK'nın amacı

- ✓ Tedavi maliyetini azaltarak,
- ✓ Bilinçsiz ilaç kullanımını önleyerek, sağlık hizmet kalitesini artırmaktır.

AİK'nın basamakları

- ✓ Tanının doğru konulması,
- ✓ Prognozun belirlenmesi,
- ✓ Tedavi amaçlarının saptanması,
- ✓ Tedavi seçeneklerinin gözden geçirilmesi,
- ✓ İlaç tedavisi gerekli ise doğru reçetenin yazımı
- ✓ Hastanın takibidir.

Akılcı Olmayan İlaç Kullanımı (AOİK)

- AOİK hastaların;
  - ❖ tedaviye uyumunun azalmasına
  - ❖ ilaç etkileşimlerine
  - ❖ antibiyotiklere karşı direnç gelişmesine
  - ❖ hastalıkların tekrarlamasına ya da uzamasına
  - ❖ Yan etki görülme sıklığının artmasına
  - ❖ tedavi maliyetlerinin artmasına neden olabilmektedir.
- DSÖ ilaçların %50'sinden fazlasının uygun olmayan şekilde kullanıldığını tahmin etmektedir.

Akılcı İlaç Kullanım İlkeleri

Etkinlik

Uygunluk

Güvenirlilik

Maliyet

- **Etkinlik:** antiviraller için yüksek potens, yüksek genetik bariyer
- **Güvenlilik:** antiviraller için kemik, böbrek, lipit değişiklikleri, kardiovasküler, nörovasküler riskler
- **Uygunluk:**
  - Gebede kullanılabilir mi?
  - İlacın kolay kullanılabilen formu var mı?
  - İlacın veriliş yolu uygun mu?
- **Maliyet**
  - İlacın hastaya günlük ve toplam maliyeti ne?
  - Tedavi etmemek toplumsal bir maliyet oluşturuyor mu?
  - Komplikasyon gelişmesi durumunda maliyet etkilenir mi?

Antiviraller uygunsuz kullanıldığında

- Tedavi başarısızlığı
- Kaynakların boşa harcanması
- Toksikite
- Direnç gelişimi

Ülkemizde Viral hepatitlerin tedavisi **Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)** kurallarına göre düzenlenebilmektedir.

The screenshot shows the top section of the HEP Drug Interactions website. The header is dark red with the logo on the left, the University of Liverpool logo in the center, and navigation links on the right. Below the header is a horizontal menu with links to various sections. A dark red banner below the menu contains a news item. The main content area has a green link for COVID-19 interactions and a warning. Below this is a search interface with three columns: HEP Drugs, Co-medications, and Drug Interactions. The HEP Drugs and Co-medications columns have search boxes. The Drug Interactions column has a checkbox and a partially visible label.

HEP Drug Interactions

UNIVERSITY OF LIVERPOOL

Interaction Checker →

Apps ↓

About Us Interaction Checkers Prescribing Resources Videos Site News Contact Us Support Us

New HCV DAA added to the Interaction Checker: Ravidasvir

[Looking for interactions with COVID-19 therapies, including Paxlovid? Click here for covid19-druginteractions.org](#)

If a drug is not listed below it cannot automatically be assumed it is safe to coadminister

HEP Drugs Co-medications Drug Interactions

Search HEP drugs... Search co-medications... Check HEP/HEP drug interactions

Drug Interactions will

Özetle...

- AİK'in uzun soluklu bir süreçtir
- AOİK ile ilgili ülke olarak ciddi sorunlarımız mevcut, bu nedenle alınması gereken oldukça fazla yol var
- AOİK'in neden olduğu sorunlar toplumun her kesimini ilgilendirmektedir
- AİK'in sağlanması ve planlanan bu faaliyetlerin ve yürütülen tüm çalışmaların başarıyla beklenen hedeflere ulaşabilmesi için her paydaşın üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerekmektedir

Teşekkür ederim